

SZAKMAI BESZÁMOLÓ

a HAT-KP-1-2025/1-000853 azonosítószámú Határtalanul! pályázathoz

Pályázat címe: Történelmi és irodalmi emlékhelyeink a Felvidéken

A kirándulás 2026.05.12 – 2026. 05.15. között valósult meg 28 fő tanuló és 3 fő kísérő pedagógus részvételével, saját szervezésben.

Magyarság Háza rendhagyó tanóráján való részvétel:

Vállalt. 2026. március 4-én a Határtalanul! pályázatban érintett 28 tanuló és 3 kísérőtanár részt vett a Magyarság Háza Galériában szervezett rendhagyó órán. A 14 éven aluliak ingyenes utazásának lehetőségét kihasználva vonattal utaztunk a fővárosba, ahol tömegközlekedéssel és egy rövid gyalogos belvárosi városnézést követően értünk el a Galériához.

Egy tanítványunk beszámolójából idézünk: *"Egy szimpatikus férfi várt az ajtóban minket, elmondott néhány tudnivalót a foglalkozásról és leszögezett néhány alapvető szabályt. Beléptünk egy terembe, ami már az első pillanattól egy jól felszerelt, hangulatos, nyugalmat árasztó helyiségnek tűnt. A rövid körbevezetés után lepakoltuk a táskáinkat, lehetőségünk volt elmenni a mosdóba és a kiállított műalkotásokat is megtekinthettük. Az előadás kezdetén egy kissé mindannyian meg voltunk szeppeven és nem mertünk válaszolni a feltett kérdésekre, de később az oktató közvetlen és szellemes vicceitől lassan elkezdtünk feloldódni. Kerülte a száraz monológokat, folyamatosan kereste velünk a kapcsolatot, így segítve a szomorú, mégis jelentős információk rögzülését. Kirakhattunk egy kirakót és megismerhettük a régi Magyarországtól elcsatolt területek nevét egy nagyon kreatív, interaktív feladat segítségével. Igazán meghatónak találtam azt is, amikor a történelem könnyebb megértéséhez az előadó saját történeteit, tapasztalatait is elmesélte, hisz maga is a határon túlról, Erdélyből származik. Az egész előadás közben úgy éreztem, hogy végre egy kicsit közelebb kerülhettem a határon kívüli magyarokhoz, de még ezután a remek prezentáció után sem tudtam elképzelni mindazt a szörnyű megpróbáltatást, amiken keresztül kellett menniük. Ők azonban kitartottak értékeik mellett, amivel számunkra is hatalmas példát állítottak és elnyerték a megbecsülésemet. Azt hiszem ezen előadás ismeretében még nagyobb büszkeséggel gondolok arra, hogy én is magyar vagyok."*

Előkészítő foglalkozás:

Dátum: 2026. április 28.

Hangodi László főmuzeológus - történész előadásában áttekintést nyújtott a határon túli magyarság létszámáról, XX. századi sorsáról, a felvidéki magyarság történelmi múltjáról, demográfiai jellemzőiről. Mint helytörténész, felhívta a figyelmet a Felvidék tapolcai kötődéseire (Batsányi János családjának eredete, 1848/49-es tapolcai nemzetőrök és honvédek felvidéki jelenléte, Csermák József olimpiai bajnokunk szenci kötődése stb.). Az előkészítő foglalkozás második felében Bajner Imre történelem-földrajz szakos tanár Szlovákia rövid történetéről, lakosságának összetételéről, földrajzi viszonyairól, valamint képekkel szemléltetve az ott élő magyarság néprajzi hagyományairól adott tájékoztatást. Ismertetésre

került a tanulmányút napokra lebontott programja, térképekkel alátámasztva. Előkészítő foglalkozásunkhoz kapcsolódva a **Határtalanul! Barangoló digitális tartalomtár** segítségével, a komáromi erőddel és Pozsonnyal kapcsolatos ismereteinket bővíthettük interaktív feladatok megoldásával.

Tanulmányi kirándulás bemutatása

1. nap

11 óra előtt érkeztünk a révkomáromi erőd parkolójába. Először a belváros irányába sétálva megálltunk a Tiszti Pavilonnál Selye János szobránál, ahol megemlékeztünk a stressz-elmélet megalkotójának munkásságáról. A Zichy Palotában Jókai Mór és Lehár Ferenc emlékkiállítását tekintettük meg. Innen utunk az **Európa-udvarba** vezetett, ahol megcsodáltuk a 45 európai

ország építészetét megjelenítő épületegyüttest.

Ezt követően a város főterén koszorút helyeztünk el tanulói kiselőadást követően **Klapka György szobránál**. Rövid történelmi ismertető után megkoszorúztuk a **Meghurcoltak**

emlékművét, amely a 1944-1948. közötti vészterhes felvidéki idők áldozatainak állít emléket. A Dunamente Múzeum központi épülete előtt megkoszorúztuk **Jókai Mór szobrát**.

Belvárosi sétánkat megszakítva megkóstoltuk a város főterén található két fagylaltozó finomságait. Rákosmágyi sétánk zárásaként egy idegenvezető vezetett körbe **Közép-Európa legnagyobb erősségében**. 16 óra körül megérkeztünk Marcelházára, ahol nagyon kedves fogadtatásban volt

részünk. A köszöntők után átadtuk ajándékunkat (egy emléktáblával ellátott gömbtuja) vendéglátóinknak.

A tapolcai és marcelházi iskola diákjai **csapatépítő játékokkal** kezdték meg az ismerkedést.

2. nap

A búcsi Babamúzeumban megismerkedhettünk a felvidéki magyarság népviseletével, valamint

kipróbálhattuk a frászkarikát és a gólyalábakat. Marcelházára tartva megálltunk Zsitvaton, ahol tanulói

kiselőadással emlékeztünk a zsitvatoroki békére. Egy diák megkondíthatta az emlékhely harangjait. Ezután utunk a virti temetőbe vezetett, ahol kiselőadást követően megkoszorúztuk Baróti Szabó Dávid sírját, aki iskolánk névadójával ápol

baráti kapcsolatot kassai tartózkodása idején. A délelőtti folyamán 3. osztályosok helyi kisdíákoknak kézműves foglalkozást tartott egyik kísérő

pedagógusunk néhány tapolcai tanuló segítségével. Addig a többiek az iskola tornatermében megismerkedtek a „ringó”-val és jó hangulatú mérkőzéseket játszottak.

Ebéd után a helyi iskola igazgatója családi történetekkel színesített előadást tartott a község központjának parkjában található kitelepítettek emlékművénél, ahol koszorút helyeztünk el. Délután, amíg a 4. osztályosokat kézműves

foglalkozással leptük meg, addig a többiek labdarúgó és kidobó mérkőzéseket játszottak vendéglátóinkkal. A játékok végén az iskola aulájában nemzeti színű szalagot kötöttünk

marcelházi és tapolcai testvériskolák által állított emlékoszlopra. Vacsora után a helyi művelődési központban iskolabálra voltunk hivatalosak. Az iskolabál nagyon jó hangulatú volt, a közös

tánc során felszabadultan, kötetlenül ismerkedtünk vendéglátóinkkal.

3. nap

Marcelházi vendéglátóinktól reggel az iskola épülete előtti parkolóban készített közös fotót követően búcsúztunk és megbeszéltük: szeptemberben újra találkozunk Tapolcán.

Utunk Ógyallára, a Csillagvizsgálóba vezetett. Itt Konkoly Tege Miklós életéről szóló film megtekintése után a planetáriumban a csillagképekkel, a világ keletkezésével, valamint a csillagvizsgáló

régi épületében található berendezésekkel ismerkedtünk meg. Gútán átsétáltunk Európa leghosszabb fedett fahídján,

majd a hajómalom működését tanulmányoztuk.

Délután a deáki bencéskolostor templomában részletes tájékoztatást kaptunk a műemlék magyar művelődéstörténetben betöltött szerepéről (Halotti Beszéd). Egy csigalépcsőt megmászva a templom „padlásán” a szerzetesek

egykori celláit is megnézhettük. A galántai vasútállomáson szalagot kötöttünk Kodály Zoltán emléktáblájára. Galánta központi parkjában tanulói kiselőadást hallgattunk meg Kodály Zoltánról, akinek szobránál koszorút helyeztünk el. Vacsora után 3 fős csapatokat

szervezetünk és egy totót töltöttek ki a tanulók az első három nap alatt szerzett ismereteikből.

4. nap

A szenci magyar tan nyelvű alapiskola aulájában megkoszorúztuk városunk olimpiai bajnokának, Csermák Józsefnek emléktábláját. Elsétáltunk Szenci Molnár Albert szobrához, ahol nemzeti szalagot helyeztünk el a szobornál. Szencről Pozsonyba vezetett utunk. A pozsonyi

várban tájékoztatást kaptunk Pozsony magyar történelemben betöltött szerepéről, gyönyörködtünk a csodálatos panorámában, valamint a Szent Erzsébet szobornál is megálltunk megbeszélni a hozzákapcsolódó legendát. „Felülről” szemrevételeztük a koronázó templom monumentális épületét, részletezve történelmünkben betöl-

tött szerepét, művészettörténeti értékeit. Végigsétáltunk a koronázási útvonalon érintve a reformkori országgyűlés épületét és a Szent Mihály kaput. Az Óvárosháza megtekintése során felelevenítettük művészettörténeti ismereteinket. Városnézésünket röviden megszakítva

Lehetőség nyílt apró emlékek, ajándékok vásárlására is. Pozsonyi sétánkat a Szent Márton dóm meglátogatásával zártuk, ahol a gótika csodálatos stílusjegyein kívül a templom alatt nemrég feltárt sír üvegburkolat alatt megvilágított részletei keltették fel leginkább tanulóink érdeklődését. Pozsonyban elköltöttük egy gyorsétteremben késői ebédünket, majd fáradtan, de élményekkel telve értünk haza Tapolcára.

Értékelő óra:

Dátum: 2026. május 27.

Egy délutáni foglalkozás keretében (60 perc) történt meg a tanulmányút értékelése. A foglalkozásra készülve tanulóink a kiránduláson készített fényképeikből prezentációkat készítettek. A foglalkozás első felében ezeket a prezentációkat kiselőadásokat tartva bemutatták, amelyeket közösen értékeltük. Utána 10-12 fős csoportokban, kísérő tanárok irányításával beszélgetés formájában osztották meg egymással személyes

élményeiket a tanulók a kirándulásról. A tanulók megfogalmazták, hogy milyen elvárásokkal indultak a kirándulásra és ebből mi valósult meg. A tapasztalatokat a következő pályázat megírásánál felhasználjuk.

Témanap bemutatása a nemzeti összetartozás témájában, illetve a Nemzeti Összetartozás Napján:

2026. június 4-én iskolánkban témanapot szerveztünk a Nemzeti Összetartozás Napja alkalmából.

Tematikus napunkon minden tanulócsoport egy kb. öt perces emlékműsort tekinthetett meg tantermében az interaktív táblán, felelevenítve a 106 évvel ezelőtti eseményeket.

A történelmi Magyarország különböző tájegységeinek táncait felelevenítve táncházat

szerveztünk. Felső és alsós tanulóink az udvaron népi játékokat játszottak.

Délután határon túli népmeséket hallgattak meg és illusztráltak a legkisebbek

aszfaltkrétával.

Fakultatív program rövid bemutatása:

2026. június 16.

Tanulóink a kirándulásról készített prezentációjukra építve egy tanóra keretében beszámolót tartottak 6. évfolyamos iskolatársaiknak. Részletesen beszámoltak az út során meglátogatott helyszínekről, megszerzett ismereteikről. A marcelházi testvériskolásokkal szervezett közös tevékenységeket kiemelve hangsúlyozták, hogy ez volt a kirándulás legtöbb maradandó élményt nyújtó része és már alig várják a szeptemberi viszontlátást, amikor ismét találkozhatnak új barátaikkal és viszonyozhatják a szíves vendéglátást. Az előadás végén szívesen válaszoltak a feltett kérdésekre.

A szakmai beszámoló az iskola honlapján is olvasható. (www.tapolcaialtisk.hu)

Tapolca, 2026. július 20.

A szakmai beszámolót összeállította:

Bajner Imre Tamás
projektvezető